

Kovy

Vyber vlastnosti, které jsou pro kovy typické:

plynné	lesklé	tažné	elektricky vodivé
lehké	měkké	kapalné	tepelně vodivé
tvrdé	křehké	samozápalné	kujné
matné	pevné	matné	

Rozhodni, zda jsou uvedená tvrzení pravdivá:

ano ne

Kovy se vyznačují elektrickou a tepelnou vodivostí		
Kovy mají na očištěném povrchu kovový lesk.		
Za běžných podmínek jsou kovy pevné látky, s výjimkou kapalné platiny.		
Lesklý povrch kovů se dlouhodobým působením vzduchu a vlhkosti mění.		
Železo je magnetický kov, na vzduchu málo odolný.		
Slitiny kovů mají malé využití, protože mají horší vlastnosti než kovy.		
Většina kovů se nalézají volně v přírodě jako ryzí kov, jen málo kovů najdeme v rudách.		
Kovy rozlišujeme podle stálosti na vzduchu na šlechtné (Pt, Au, Ag) a nešlechtné (Mg, Fe, Zn).		

Přiřaď k názvu slitiny její hlavní složky:

bronz	Pb + Sn
mosaz	Fe + jiné kovy
pájka	Cu + Zn
ocel	Al + Mg + další kovy
dural	Cu + Sn

Doplň název kovu, ze kterého byl daný předmět vyroben:

Doplň názvy známých kovů do křížovky:

1 je červenohnědý kov, kujný, tažný. Na vzduchu je velmi stálý. Výborně vede elektrický proud i teplo, používá se na výrobu elektrovodičů, drátů, varných nádob, střešní krytiny, okapů. Pokrývá se zelenou vrstvou oxidů, která kov chrání proti korozi.

2 je šedý, lesklý, měkký kov, na vzduchu poměrně stálý, časem působením látek ve vzduchu černá. Je výborným vodičem elektrického proudu. Vyrábí se z něj šperky, elektrické kontakty, nádobí, pamětní medaile, zrcadla. Je součástí fotografických materiálů.

3 je stříbrolesklý kov, snadno tavitelný, na vzduchu stálý. Používá se jako ochranný povlak na kovové předměty, brání jejich korozi. Dříve se z něj vyrábělo nádobí, hračky a další předměty. Je součástí slitin bronz a pájka.

4 je jediný kapalný kov, stříbrolesklý, jedovatý, má velkou hustotu. Je odolný proti vnějším vlivům, proto se používá do teploměrů, výbojek a polarografických přístrojů. Smíchaný s práškovým stříbrem se používá v zubním lékařství jako amalgám.

5 je stříbrolesklý, pevný, magnetický kov, kujný a tažný. Vlivem vzdušné vlhkosti snadno podléhá korozi, která ho znehodnocuje. Vyrábí se ve vysoké peci, takto vyrobený kov je tvrdý, ale křehký. Proto se dále zpracovává na slitinu, která je pružná a kujná.

6 je šedobílý kov, snadno tavitelný, na vzduchu poměrně stálý. Používá se jako povrchová ochrana plechů proti korozi, k výrobě baterií, monočlánků, nádob a dalších předmětů. Známá a důležitá pro výrobu nástrojů je jeho slitina mosaz.

7 je žlutý, měkký, lesklý kov, na vzduchu velmi stálý, odolný vůči kyselinám a dalším látkám. Má velkou hustotu a dobrou elektrickou vodivost. Vyrábí se z něj šperky, medaile, elektrotechnické součástky, zdobí se jím sklo, porcelán a umělecké předměty.

8 je šedobílý, měkký kov, snadno tavitelný. Má velkou hustotu a je jedovatý. Pohlcuje rentgenové a radioaktivní záření. Používá se k výrobě desek akumulátorů do automobilů (autobaterie), střeliva (náboje), desek na ochranu proti záření, je součástí barev.

9 je stříbrolesklý, kujný, tažný, velmi lehký a poměrně pevný kov, nepodléhá korozi.

Využívá se na výrobu odlehčených konstrukcí, zařízení, známá je jeho slitina dural, která má velké využití při výrobě sportovních potřeb. Vyrábí se z něj alobal a plechovky na nápoje.

